

Nr 7

Skatteutskottets betänkande i anledning av motioner angående avdraget för nedsatt skatteförmåga.**Motionerna**

I detta betänkande behandlar utskottet motionerna

1973:244 av herrar Börjesson i Falköping (c) och Johansson i Skärstad (c) vari hemställs

att riksdagen hos Kungl. Maj:t anholder att riksskatteverket utfärda nya anvisningar rörande extra avdrag för nedsatt skatteförmåga för diabetiker, innebärande en höjning av det extra avdraget;

1973:385 av herr Jonsson i Alingsås m. fl. (fp) vari hemställs

att riksdagen beslutar

1. att hos Kungl. Maj:t hemställa att riksskatteverket får i uppdrag att utfärda nya bestämmelser om avdrag för diabetiker för höjda levnadsomkostnader i enlighet med vad i motionen anförts,

2. att Kungl. Maj:t vidtar åtgärder för att diabetikerna erhåller information om de angivna bestämmelserna;

1973:1069 av herr Söderström m. fl. (m) vari hemställs

1. att 50 § 2 mom. kommunalskattelagen ändras så att ordet "väsentligen" utgår,

2. att bestämmelsen om inskränkning i rätten till extra avdrag för nedsatt skatteförmåga för barn som åtnjuter allmänt barnbidrag utgår,

3. att maximibeloppet för extra avdrag höjs till 10 000 kr.

Gällande bestämmelser m. m.

Har skattskyldig fått sin skatteförmåga väsentligen nedsatt på grund av långvarig sjukdom, olyckshändelse, ålderdom, underhåll av andra närstående än barn för vilka han åtnjuter allmänt barnbidrag eller annan jämförlig omständighet, får extra avdrag medges med högst 6 000 kr.

Även i de s. k. existensminimifallen är avdraget maximerat till 6 000 kr., men skattskyldig med oförsörjda barn kan få tillägg med högst 1 500 kr. för varje barn. I sammanhanget kan nämnas, att konstruktionen av existensminimireglerna efter framställning från riksdagen (rskr 1971:262) skall uppmärksammas av 1972 års skatteutredning (Fi 1972:02), och att riksskatteverket den 20 februari 1973 i skrivelse till chefen för finansdepartementet föreslagit att maximibeloppet för extra avdrag vid existensminimum räknas upp till 8 000 kr. och att tillägget för barn höjs till 2 000 kr.

Enligt riksskatteverkets anvisningar (ser. I 1969 nr 5:4) angående extra avdrag för diabetiker medgavs vid 1970–1972 års taxering avdrag för
I Riksdagen 1973. 6 saml. Nr 7

nedsatt skatteförmåga till följd av diabetes utan särskild prövning av havda kostnader med 800 kr. om inkomsten inte översteg för ogift 20 000 kr. och för gift 30 000 kr. för makarna gemensamt. Om den skattskyldige visade, att han i anledning av sjukdomen haft höga kostnader för resor och läkarvård, borde dessa kostnader föranleda ökning av avdraget. För skattskyldiga i högre inkomstlägen borde extra avdrag medges endast om verkställd prövning gav vid handen att skatteförmågan under beskattningsåret varit väsentligen nedsatt till följd av sjukdomen.

Efter framställning från Svenska diabetesförbundet och sedan yttrande inhämtats från socialstyrelsen, har riksskatteverket numera (RSV Dt 1973:11) med verkan fr. o. m. 1973 års taxering höjt avdragsbeloppet till 1 000 kr. och inkomstgränserna till 25 000 resp. 35 000 kr.

Riksdagen har vid upprepade tillfällen haft att pröva motsvarande yrkanden som i motionen 1973:1069 utan att några nya omständigheter anförts till stöd för yrkandena. Senast vid 1972 års riksdag vidhöll utskottet (SkU 1972:21) tidigare uttalanden att extra avdrag bör kunna medges endast om omständigheterna är ömmande, dvs. vid väsentligen nedsatt skatteförmåga, att motionärerna inte visat att den nuvarande beloppsgränsen 6 000 kr. är otillräcklig, och att kostnaden för hemmavarande barn enligt gällande principer inte borde beaktas vid beskattningen. Utskottet avstyrkte således de framförda yrkandena, och riksdagen godkände betänkandet.

Utskottet

Extra avdrag vid taxeringen kan medges med högst 6 000 kr. om skatteförmågan under beskattningsåret varit väsentligen nedsatt t. ex. på grund av sjukdom e. d. eller underhåll av andra närstående än barn för vilka den skattskyldige åtnjuter allmänt barnbidrag.

I motionen 1973:1069 yrkas att reglerna skall mjukas upp, så att avdrag kan medges även om nedsättningen av skatteförmågan inte kan anses väsentlig eller om den orsakats av underhåll av barn. Vidare yrkas att avdragets maximibelopp höjs till 10 000 kr.

Som utskottet anförde senast vid 1972 års höstriksdag har riksdagen vid upprepade tillfällen prövat och avvisat motsvarande yrkanden, som återkommit utan att några nya omständigheter anförts till stöd för ändring av gällande regler. Inte heller i den nu förevarande motionen har något nytt framkommit som kan föranleda utskottet att frångå sin uppfattning, att extra avdrag bör kunna medges endast om skatteförmågan är väsentligen nedsatt, att den nuvarande beloppsgränsen 6 000 kr. är tillräcklig, och att kostnader för hemmavarande minderårigt barn inte bör beaktas vid beskattningen. Detta utesluter emellertid inte att reglerna kan behöva överses särskilt med hänsyn till existensminimifallen, men denna fråga är redan uppmärksammas genom framställning till Kungl. Maj:t såväl från riksdagens sida som från riksskatteverket. Utskottet avstyrker därför motionen 1973:1069.

Riksskatteverket har i anvisningar till ledning för taxeringsmyndigheterna angående extra avdrag för väsentligen nedsatt skatteförmåga för diabetiker den 1 februari 1973 (RSV Dt 1973:11) uttalat, att sådant avdrag – utan särskild prövning av havda kostnader – bör medges med 1 000 kr., om inkomsten inte överstiger för ogift skattskyldig 25 000 kr. och för gift skattskyldig 35 000 kr. för makarna gemensamt. Detta innebär en höjning av avdragsbeloppet fr. o. m. 1973 års taxering med 200 kr. och av inkomstgränserna med 5 000 kr.

Yrkandena i motionerna 1973:244 och 1973:385 om en uppjustering av detta avdrag har härigenom åtminstone delvis blivit tillgodosedda. Med anledning av vad som anförts i motionerna vill utskottet endast framhålla, att taxeringsnämnderna vid tillämpning av gällande regler bör hämta ledning av riksskatteverkets anvisningar, och att verket givetvis bör avgöra frågan om anvisningarnas innehåll självständigt. Beträffande yrkandet i den sistnämnda motionen angående information till de skattskyldiga kan framhållas, att det bl. a. av riksskatteverkets deklara-tionsupplysningar och broschyren "Dags att deklarerat" framgår, att avdrag för nedsatt skatteförmåga kan komma i fråga vid långvarig sjukdom. Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet även motionerna 1973:244 och 1973:385.

Utskottet hemställer

att riksdagen avslår

1. motionen 1973:244,
2. motionen 1973:385,
3. motionen 1973:1069.

Stockholm den 27 februari 1973

På skatteutskottets vägnar

ERIK BRANDT

Närvarande: herrar Brandt (s), Magnusson i Borås (m), Engkvist (s), fru Holmqvist (s), herrar Kristenson (s), Josefson i Arrie* (c), Wärnberg* (s), Carlstein (s), Sundkvist (c), Wikner (s), Westberg i Hofors (s), Levin* (fp), Hörberg (fp), Björk i Gävle (c) och Söderström (m).

* Ej närvarande vid betänkandets justering.

Reservation

av herrar Magnusson i Borås (m) och Söderström (m), som – under åberopande av innehållet i motionen 1973:1069 – ansett att utskottet under punkten 3 bort hemställa

att riksdagen med bifall till motionen 1973:1069 antar följande

Förslag till**Lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370).**

Härigenom förordnas, att 50 § 2 mom. kommunalskattelagen (1928:370) skall ha nedan angivna lydelse.

50 §.

2 mom. För fysisk — — — kronor, bortfaller.

Finnes skattskyldigs skatteförmåga under beskattningsåret hava varit nedsatt till följd av långvarig sjukdom, olyckshändelse, ålderdom, underhåll av närstående eller annan därmed jämförlig omständighet, må efter taxeringsnämndens eller, om besvär anförts eller ock särskild framställning därom gjorts senast den 30 juni året näst efter taxeringsåret, skatterättens beprövande den skattskyldiges taxerade inkomst minskas, förutom med kommunalt grundavdrag, med ytterligare ett efter omständigheterna avpassat belopp, dock högst 10 000 kronor. Har skattskyldig på grund av jämkning vid beräkning av sjömansskatt åtnjutit avdrag för nedsatt skatteförmåga, skall avdrag, som avses i detta stycke, minskas med det belopp, varmed jämkning medgivits.

Om skattskyldigs — — — motsvarande tillämpning.

Skattskyldig, vars — — — detta stycke.

Vad härefter — — — beskattningsbar inkomst.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1974. Äldre bestämmelser gäller dock vid 1974 eller tidigare års taxering och vid eftertaxering för år 1974 eller tidigare år.